

Glossary

High School Level

Global History Glossary

English / Albanian

Translation of Global History terms based on the Coursework for Global History Grades 9 to 12.

Word-for-word glossaries are used for testing accommodations for ELL/LEP students

---

THE STATE EDUCATION DEPARTMENT / THE UNIVERSITY OF THE STATE OF NEW YORK / ALBANY, NY 12234

P-16

Office of Elementary, Middle, Secondary and Continuing Education and Office of Higher Education
Office of Bilingual Education and World Languages

<http://www.emsc.nysed.gov/biling/>

THE UNIVERSITY OF THE STATE OF NEW YORK

Regents of The University

BETTY A. ROSA, <i>Chancellor</i> , B.A., M.S. in Ed., M.S. in Ed., M.Ed., Ed.D.	Bronx
T. ANDREW BROWN, <i>Vice Chancellor</i> , B.A., J.D.	Rochester
ROGER TILLES, B.A., J.D.	Great Neck
LESTER W. YOUNG, JR., B.S., M.S., Ed.D.	Beechhurst
CHRISTINE D. CEA, B.A., M.A., Ph.D.	Staten Island
WADE S. NORWOOD, B.A.	Rochester
KATHLEEN M. CASHIN, B.S., M.S., Ed.D.	Brooklyn
JAMES E. COTTRELL, B.S., M.D.	New York
JOSEPHINE VICTORIA FINN, B.A., J.D.	Monticello
JUDITH CHIN, M.S. in Ed.	Little Neck
BEVERLY L. OUDERKIRK, B.S. in Ed., M.S. in Ed.	Morristown
CATHERINE COLLINS, R.N., N.P., B.S., M.S. in Ed., Ed.D.	Buffalo
JUDITH JOHNSON, B.A., M.A., C.A.S.	New Hempstead
NAN EILEEN MEAD, B.A.	Manhattan
ELIZABETH S. HAKANSON, A.S., M.S., C.A.S.	Syracuse
LUIS O. REYES, B.A., M.A., Ph.D.	New York
SUSAN W. MITTLER, B.S., M.S.	Ithaca

Commissioner of Education and President of The University

MARYELLEN ELIA

Executive Deputy Commissioner

ELIZABETH R. BERLIN

The State Education Department does not discriminate on the basis of age, color, religion, creed, disability, marital status, veteran status, national origin, race, gender, genetic predisposition or carrier status, or sexual orientation in its educational programs, services and activities. Portions of this publication can be made available in a variety of formats, including braille, large print or audio tape, upon request. Inquiries concerning this policy of nondiscrimination should be directed to the Department's Office for Diversity and Access, Room 530, Education Building, Albany, NY 12234.

High School Global History Glossary

ENGLISH	ALBANIAN
A	
A.D	pas erës sonë
aboriginal	vendës
absolutism	absolutizëm
African civilization	qytetërim afrikan
Age of Reason	Epokë e Arsyes
agrarian	agrar
AIDS/HIV	SIDA/HIV
allegiance	besnikëri
alliance	aleancë
allies	aleatë
amnesty	amnisti
ancestry	origjinë/prejardhje
animism	animizëm
annex	aneksoj/aneks
anthropology	antropologji
anti-Semitic	antisemit
apartheid	aparteid
appeasement	zbutje/qetësim
Arab League	Liga Arabe
archeology	arkeologji
aristocracy	aristokraci
art	art
artifacts	artefakte
Asia	Azi
assimilate	asimiloj
atlas	atlas
autocracy	autokraci
autonomy	autonomi
B	
B.C.	para erës sonë
backgrounds	historik/sfond
Balance of Power	Balancimi i pushteteve
Balkans	Ballkan
battle	betejë
Belief systems	sisteme besimi
belligerent	luftëtar/armiqësor
Berlin Airlift	Ura Ajrore e Berlinit
Berlin Wall	Muri i Berlinit
bible	bibël
Black Death	Vdekja e Zezë/Murtaja e Zezë
blockade	bllokadë
Bolshevik Revolution	Revolucioni Bolshevik
boundaries	kufij
bourgeoisie	borgjezi
Boxer Rebellion	Kryengritja e Bokserëve

High School Global History Glossary

ENGLISH	ALBANIAN
Bronze Age	epoka e bronzit
bubonic plague	murtaja bubonike
Buddhism	budizëm
Bushido	bushido
Byzantine	bizantin
C	
Capital	kapital/kryeqytet
capitalism	kapitalizëm
Caribbean	Karaibe
cartel	kartel
cash crop	prodhim tregtar/kulturë tregtare
caste system	sistem kastash
Catholicism	katolicizëm
cause	shkak/kauzë
copyright	censurim
Central America	Amerikë Qendrore
century	shekull
change	ndryshim
charter	kartë
child labor	punë e fëmijëve
China	Kinë
Chinese	kinez
Christianity	krishterim
chronological order	rend kronologjik
church	kishë
circumnavigate	lundroj rreth botës
citizen	shtetas/qytetar
city-state	qytet-shtet
civil disobedience	mosbindje civile
civil war	luftë civile
civilizations	qytetërime/kultura
clan	klan
classical civilizations	qytetërime klasike
clergy	kler
climate	klimë
coalition	koalicion
Cold War	Luftë e Ftohtë
collective	kolektiv/i përbashkët
collective security	siguri e përbashkët/kolektive
colonialism	kolonializëm
colony	koloni
command economy	ekonomi e centralizuar/ekonomi e kontrolluar
commercial revolution	revolucion tregtar
common good	e mirë e përbashkët
common law	e drejta zakonore
communication	komunikim/komunikatë
communism	komunizëm

High School Global History Glossary

ENGLISH	ALBANIAN
communist Party	parti komuniste
community	komunitet
concentration camp	kamp përqendrimi
concept	koncept/nocion
conclusion	konkluzion/përfundim
conflict	konflikt
Confucianism	konfucianizëm
Congress of Vienna	Kongres i Vjenës
conquest	pushtim
conquistadores	pushtues
consent	miratoj/miratim
conservation of resources	ruajtje burimesh
conservative	konservator
constitution	kushtetutë
constitutional monarchy	monarki kushtetuese
consumption	konsum
containment	ndalim/frenim
contemporary issues	probleme bashkëkohore/çështje bashkëkohore
continent	kontinent
contribution	kontribut
controversial events	ngjarje kontroversale/ngjarje të diskutueshme
costs	kosto
Counter Reformation	kundërreformë
country	shtet/vend
coup d'état	grusht shteti
Creoles	kreol
crisis	krizë
Crusades	kryqëzata
Cuban missile crisis	krizë e raketave në Kubë
cultural diffusion	përhapje e kulturës
Cultural Revolution	revolucion kulturor
culture	kulturë
customs	zakone/tradita
Czar	car
D	
Dark Ages	Mesjetë e Hershme
debt	borxh
decline	rënie/bie
deforestation	shpyllëzim
democracy	demokraci
demographic patterns	modele demografike
desertification	shkretim
despot	despot
despotism	despotizëm
detente	zbutje tensioni
developing country	vend në zhvillim
diaspora	diasporë

High School Global History Glossary

ENGLISH	ALBANIAN
dictatorship	diktaturë
diplomacy	diplomaci
direct democracy	demokraci e drejtpërdrejtë
discrimination	diskriminim
discuss	diskutoj
diseases	sëmundje
displaced persons	persona të zhvendosur
dissident	disident
distance	largësi/distancë
distribution	shpërndarje
diversity	diversitet
divine right	e drejta hyjnore
drug trafficking	trafikim droge
dynasty	dinasti
E	
earth	tokë
Eastern Hemisphere	hemisferë lindore
economic growth	rritje ekonomike
education	arsim/edukim
effect	efekt/ndikim
Egypt	Egjipt
election	zgjedhje
embargo	embargo
emigrate	emigroj
emperor	perandor
empire	perandori
encomienda system	sistem "encomienda" (punë e detyruar)
encounter	ndesh/has/takim rastësor
endangered species	specie të rrezikuara
enforce	zbatoj/detyroj
English Bill of Rights	Karta Angleze e të Drejtave
enlightenment	iluminizëm/ndriçim i mendjes
environment	mjedis
epidemic	epidemik
equal	i barabartë/i njëvlershëm
era	epokë/erë
Estates-General	Asamble Kombëtare
ethnic cleansing	spastrim etnik
ethnic conflict	konflikt etnik
ethnic groups	grupe etnike
ethnic tension	tension etnik
ethnocentrism	etnocentrizëm
Eurasia	Eurazi
Eurodollar	Eurodollarë
European Union	Bashkimi Evropian
events	ngjarje
excommunication	shkishërim

High School Global History Glossary

ENGLISH	ALBANIAN
expansion	zgjerim
exploitation	shfrytëzim
exploration	eksplorim
export	eksport/eksportoj
extraterritoriality	eksterritorialitet
F	
fact	fakt
factors	faktorë
famine	uri
Fascism	fashizëm
Fascist Party	parti fashiste
federation	federatë
Fertile Crescent	Gjysmëhëna Pjellore
feudalism	feudalizëm
fiefdom	pronë feudale
folklore	folklor
foreign	i huaj
foreign aid	ndihmë e huaj/ndihmë nga jashtë
foreign policy	politikë e jashtme
free trade	tregti e lirë
French Revolution	revolucion francez
fundamentalism	fundamentalizëm
G	
gender	gjini
generations	gjenerata/breza
genocide	gjenocid
geographic factors	faktorë gjeografikë
geography	gjeografi
ghetto	geto
glasnost	glasnost
global economy	ekonomi globale
global history	histori botërore/histori e botës
global market	treg global
global migration	migrim global
global trade	tregti globale
global village	fshat global
globalization	globalizim
globe	glob/botë
Glorious Revolution	Revolucioni i Lavdishëm
goals	qëllime/objektiva
gothic	gotik
government	qeveri
groups	grupe
guerrilla warfare	luftë guerilase

High School Global History Glossary

ENGLISH	ALBANIAN
H	
Hammurabi Code	Kodi i Hamurabit
Hellenistic	helenistik
heretic	heretik
Hinduism	hinduizëm
Holocaust	Holokaust
Holy Land	Tokë e Shenjtë
human rights	të drejtat e njeriut
humanism	humanizëm
humanitarian	humanitar
hunters and gatherers	fis gjahtar
I	
ideas	ide
immigration	imigracion/imigrim
imperialism	imperializëm
import	import/importoj
income	të ardhura
Indian Empires	perandoritë indiane
indulgences	indulgenca
Indus Valley	Lugina e Indit
Industrial Revolution	Revolucioni Industrial
industrialism	industrializëm
inflation	inflacion
infrastructure	infrastrukturë
inquisition	inkuizicion
interdependence	ndërvarësi
interpretation	interpretim
invasion	invadim/ndërhyrje/pushtim
invention	shpikje
Iron Curtain	Perdja e Hekurt
irrigation	ujitje/vaditje
Islam	islam
isolationism	izolim
J	
jihad	xhihad
Judaism	judaizëm
justice	drejtësi
K	
knowledge	njohuri
Koran	Kuran

High School Global History Glossary

ENGLISH	ALBANIAN
L	
laissez-faire	mosndërhyrje/liberalizëm
land grants	dhënie e tokës nga shteti
land reform	reformë agrare
language	gjuhë
Latin America	Amerikë Latine
latitude	gjerësi/liri mendimi/liberalizëm
legend	legjendë
legislature	legjislaturë
liberal	liberal
liberty	liri
Life expectancy	jetëgjatësi
literacy	shkrim e këndim
location	pozicion/vendndodhje
longitude	gjatësi
M	
Magna Carta	Magna Carta (Karta e Madhe)
maize	misër
majority	shumicë
Mandate of Heaven	vullnet hyjnor
manor	çiflig
maps	harta
Marshall Plan	Plani Marshall
Marxism	Marksizëm
massacre	masakër
Mecca	Mekë
medieval	mesjetar
Meiji Restoration	Restaurim Meiji
mercantilism	merkantilizëm
meridian	meridian
Mesoamerica	Amerikë Qendrore
Mesopotamia	Mesopotami
mestizos	metis/hispano-amerikan
Mexican Revolution	Revolucioni Meksikan
Middle Ages	Mesjetë
Middle East	Lindje e Mesme
migrant	migrator/shtegtar
migration	migrim
militarism	militarizëm
millennium	mijëvjeçar
minority	minoritet/pakicë
missionary	misionar
modern	modern
monarchy	monarki
Mongol	mongol
monotheism	monoteizëm

High School Global History Glossary

ENGLISH	ALBANIAN
monsoon	muson
mosque	xhami
Mothers of the Plaza De Mayo	grupi "Nënat e Plaza de Mayo"
mountains	male
multicultural	shumëkulturore
N	
Napoleonic Code	Kodi i Napoleonit
nation state	shtet-komb
nationalism	nacionalizëm
natural resources	burime natyrore
Nazism	nazizëm
negotiate	negocioj
Neolithic	neolitik
neutrality	neutralitet/asnjësi
New Imperialism	Imperializmi i Ri
Ninety Five theses	Nëntëdhjetë e pesë teza
Nobel Peace Prize	Çmim Nobel për Paqe
nobility	fisnikëri
nomads	nomadë
nonalignment	mosangazhim
non-violence	mospërdorim i dhunës
North America	Amerikë e Veriut
North America Free Trade Agreement (NAFTA)	Marrëveshja e Tregtisë së Lirë e Amerikës së Veriut (NAFTA)
North Atlantic Treaty Organization (NATO)	Organizata e Traktatit të Atlantikut të Veriut (NATO)
nuclear age	epokë bërthamore
Nuremberg Trials	gjuqet e Nurembergut
O	
oceans	oqeane
official	zyrtar
Old Imperialism	Imperializmi i Vjetër
oligarchy	oligarki
Olmec civilization	qytetërimi olmek
opinion	opinion/mendim
Opium War	Lufta e Opiumit
opposition	kundërshtim/opozitë
oral tradition	traditë gojëdhënore
Organization of American States (OAS)	Organizata e Shteteve Amerikane (OAS)
Organization of Petroleum Exporting Countries (OPEC)	Organizata e Vendeve Eksportuese të Naftës (OPEC)
organizations	organizata
origin	origjinë
Orthodox Christian Church	Kisha e Krishterë Ortodokse
Ottoman	otoman/osman
overpopulation	mbipopullim
overthrow	rrëzoi/i jap fund

High School Global History Glossary

ENGLISH	ALBANIAN
P	
Paleolithic	paleolit
Palestinian Liberation Organization (PLO)	Organizata për Çlirimin e Palestinës (PLO)
Panama Canal	Kanali i Panamasë
parallel	paralel
parliamentary system	sistem parlamentar
partition	ndarje/copëzim
passive resistance	rezistencë pasive
patrician	patric/aristokrat/fisnik
Pax Romana	Pax Romana (paqja romake)
Pearl Harbor	Pirl-Harbor
peasants	fshatarë
per capita income	të ardhura për frymë
perestroika	perestrojkë/ristrukturim/reformë
persecution	persekutim
Persian Gulf War	Lufta e Gjirit Persik
perspective	perspektivë/pikëpamje
pharaoh	faraon
philosophy	filozofi
photograph	fotografi
physical map	hartë fizike
pilgrimage	pelegrinazh
plague	murtajë
plebeian	plebe
plebiscite	plebishit
pluralism	pluralizëm
poem	poemë
pogroms	pogrome
point of view	pikëpamje/këndvështrim
political map	hartë politike
political party	parti politike
political systems	sisteme politike
politics	politikë
pollution	ndotje
polytheism	politeizëm
population	popullsi
post-Cold War	pas Luftës së Ftohtë
poverty	varfëri
power	fuqi
Pre-Columbian civilizations	qytetërimet parakolumbiane/kulturat parakolumbiane
pre-history	parahistori
prejudice	paragykoj/paragykim
president	president
primary source	burim kryesor
prime minister	kryeministër
privatization	privatizim
productivity	produktivitet/prodhimtari

High School Global History Glossary

ENGLISH	ALBANIAN
proletariat	proletariat
propaganda	propagandë
protectionism	proteksionizëm
protectorate	protektorat
Protestantism	protestantizëm
public	publik
public opinion	opinion publik
Puritan Revolution	Revolucioni Puritan
pyramids	piramida
Q	
queen	mbretëreshë
quota	kuotë
R	R
racism	racizëm
rain forest	pyll tropikal
raw materials	lëndë të para/lëndë të papërpunuara
rebellion	rebelim/kryengritje
Red Guards	rojet e kuqe
reform	reformë
reformation	reformim
refugee	refugjat
regionalism	regjionalizëm
Reign of Terror	sundim i terrorit
reincarnation	rimishërim/ritrupëzim
relationship	marrëdhënie/lidhje
religion	fe
religion belief	besim fetar
religion group	grup fetar
Renaissance	Rilindje
representative democracy	demokraci përfaqësuese
republic	republikë
resources	burime
restoration	restaurim/rivendosje
revolution	revolucion
Revolutionary War	luftë revolucionare
river valley civilizations	qytetërimet në luginat lumore
rivers	lumenj
Roman Empire	Perandoria Romake
rural	rural
Russian Revolution	Revolucioni Rus
Russification	rusifikim

High School Global History Glossary

ENGLISH	ALBANIAN
S	
samurai	samurai
satellite nation	vend satelit
scarcity	mungesë/pamjaftueshmëri
scientific method	metodë shkencore
secondary source	burim dytësor
secular	laik/jofetar
segregation	segregim/veçim
self-determination	vetëvendosje
self-government	vetëqeverisje
senate	senat
separation of church and state	ndarje e kishës dhe shtetit
Sepoy Mutiny	kryengritje e spahinjve
serf	bujkrob/raja/skllav
Shintoism	shintoizëm
shogun	shogun
Silk Road	Rruga e Mëndafshit
slash and burn farming	prerja dhe djegia në bujqësi
slave trade	tregti skllavërisht
slavery	skllavëri
social	social
social class	klasë shoqërore/klasë sociale
Social Darwinism	Darvinizëm Social
socialism	socializëm
socialist	socialist
solidarity	solidaritet
South America	Amerikë e Jugut
sovereignty	sovrانيتet/pavarësi
Soviet Union	Bashkimi Sovjetik
sphere of influence	sfera e influencës
stability	stabilitet/qëndrueshmëri
standard of living	standard jetese
state	shtet/gjendje
status	status
steamboat	anije me avull
stereotype	stereotip
stratification	shtresëzim
structure	strukturë/ndërtim
subcontinent	nënkontinent
Sub-Saharan Africa	Afrikë Nën-Sahariane
superpowers	superfuqi
Supply and demand	ofertë dhe kërkesë
symbols	simbole

High School Global History Glossary

ENGLISH	ALBANIAN
T	
Taiping Rebellion	Kryengritje e Taipingëve
Taoism	taoizëm
technology	teknologji
terrorism	terrorizëm
theory	teori
Third World	bota e tretë
Tiananmen Square	sheshi Tiananmen
timeline	hark kohor
Torah	Torë
totalitarianism	totalitarizëm
trade imbalance	mosbalancim tregtar
traditions	tradita
treaties	traktate
Treaty of Versailles	Traktati i Versajës
tribal group	grup fisnor
tribalism	organizim fisnor
tribunal	gjyq/gjykatë
Triple Alliance	aleancë trepalëshe
Triple Entente	antantë trepalëshe
truce	armëpushim
Twelve Tables	Dymbëdhjetë Tabela
tyranny	tirani
U	
United Nations	Kombet e Bashkuara
uprising	kryengritje/revoltë
urban	urban
urbanization	urbanizim
utopian reform	reformë utopike
V	
value	vlerë/çmoj
vassal	vasal
Vedas	vedat
viceroi	mëkëmbës i mbretit
vote	votë/votoj
W	
war	luftë
Warsaw Pact	Pakti i Varshavës
weapons	armë
Weimer Republic	Republika e Vajmarit
Western Hemisphere	hemisferë perëndimore
Westernization	drejtim perëndimor
White Man's Burden	Barra e Njeriut të Bardhë
world	botë

High School Global History Glossary

ENGLISH	ALBANIAN
World Bank	Bankë Botërore
World War I	Lufta e Parë Botërore
World War II	Lufta e Dytë Botërore
writing system	sistem shkrimi
Z	
Zionism	sionizëm
Zulu	zulu